פועלי כל הארצות התאחדו!
זו הדרך
ZO HADEREKH
زو هدیرخ
גליון 30, 29 ביולי 2009

כאשר לבנייה בהתנחלויות קוראים "הפסקה"

הביקורים של בכירי ממשל אובאמה בישראל נועדו לקדם הסכמות אסטרטגיות בנושא אירן וסוריה, אך בעיקר – בנושא הרחבת ההתנחלויות.

ברק אובאמה, נשיא ארצות-הברית, התחיל את כהונתו בהכרזה על מדיניות נחושה במזרח-התיכון, המבוססת על העקרון – שתי מדינות לשני העמים. כדי להוכיח את רצינות כוונתו להשיג את הפתרון המדיני הזה, תבע אובאמה מממשלת נתניהו להקפיא את הבנייה בהתנחלויות, בהתאם למחויבותה לפי "מפת הדרכים".

נתניהו מצידו, אשר ככפוי שד הוציא מפיו ביטוי של תמיכה ברעיון של שתי מדינות, הכריז בפומבי, כי הבנייה בהתנחלויות לא תיפסק. הוא הוסיף לכך את הפרובוקציה האחרונה של ההתנחלות בשכונה המזרח-ירושלמית שייח ג'ראח.

בינתיים נערכו מפגשים בין שרים בממשלה, וביניהם, שר הביטחון ברק, לבין פקידים בכירים בממשל אובאמה, וההכרזה התקיפה של אובאמה בנושא ההתנחלויות, כך מסתבר, מתחילה להתמוסס.

לקראת ביקורו השבוע של השליח האמריקאי ג'ורג' מיטשל, פורסם בתקשורת, כי ישראל וארה"ב קרובות להבנה, לפיה תושלם בנייתם של פרוייקטים בהתנחלויות, הכוללים **2,500 יחידות דיור**. בתמורה יתחייב נתניהו לא להתחיל בפרויקטים חדשים של בנייה בהתנחלויות.

אם אכן זה מתווה ההסכם בין ממשל אובאמה לנתניהו, כי אז אפשר לומר, שההיסטוריה חוזרת, וכי מה שהיה הוא מה שיהיה. המדיניות הרשמית של ארה"ב, במשך עשרות השנים שחלפו מאז מלחמת יוני 1967, הייתה, שההתנחלויות מנוגדות לחוק הבינלאומי, ולכן על ישראל לפנותן. אך בפועל, הממשלים השונים בארה"ב רשמו לפניהם את המידע לגבי הבנייה בהתנחלויות, אך לא עשו דבר, כדי להפסיקה. התוצאה הידועה – כ-300 אלף מתנחלים חיים ברחבי הגדה, ועוד כ-200 אלף מתנחלים מתגוררים בתחומי ירושלים המזרחית, שסופחה לישראל (סיפוח שגם הוא מעולם לא הוכר בידי ממשל ארה"ב).

והנה אנו עדים לשידור חוזר של הפרקטיקה ההתנחלותית: ראשי הממסד הישראלי מגיעים עם ראשי הממשל האמריקאי להסכם, לפיו יבנו בהתנחלויות "רק" מספר מסוים של יחידות דיור. על בסיס אישור זה ממשיכים בבנייה של אלפי יחידות דיור. לאחר זמן מסוים, מגלה הממשל האמריקאי, כי בונים מעבר למה שהוסכם, ואז מתחיל מו"מ נוסף שבסיומו, שוב מסכים הממשל ל"השלמת הבנייה", וחוזר חלילה.

סולידריות עם תושבי העיר רהט מול פרובוקציה גזענית בחסות המשטרה

בעקבות התקדים של הביקור הפרובוקטיבי של מנהיגי הימין הפאשיסטי באום אל-פחם, קיבלו אותם גזענים, ובראשם ח"כ מיכאל בן ארי (האיחוד הלאומי), ברוך מרזל ואיתמר בן גביר, אישור ל"תהלוכה" פרובוקטיבית בעיר רהט ביום א' השבוע (26.7).

ערב הביקור, ערכה הוועדה העממית של העיר רהט הפגנה ערבית-יהודית של סולידריות עם תושבי העיר ושל תמיכה בדו-קיום ובזכות של הקהילה הערבית בישראל לחיות בשלווה, ללא הפגנות שנאה ברחובותיה. ההפגנה התקיימה בפארק המרכזי של רהט.

ביום ה"ביקור" של 50 הגזענים, ערכו תושבי רהט תהלוכה בכביש הראשי של רהט ובעיר הוכרזה שביתה כללית. הוועדה העממית קראה לכל כוחות השלום ולכל מתנגדי הגזענות לעמוד לצידם של תושבי רהט, כדי להוכיח, כי קומץ קטן של גזעני הימין הקיצוני לא יצליח לפגוע בשכנות הטובה בין תושבי המדינה.

הפרובוקציה של פעילי הימין הקיצוני התקיימה על רקע ההריסות הנמשכות של צריפים ביישובים הבדואיים שאינם מוכרים וגם באלה המוכרים. לאחרונה הרסו, בחסות המשטרה, שני צריפים בכפר הבדואי הבלתי מוכר א-סיר ועוד צריף בכפר המוכר ביר הדאג'.

לכך יש להוסיף הכרעות משפטיות, השוללות את זכויות התושבים הבדואים, שרובם מתגוררים במתחמים, אליהם הועברו בידי השלטונות, שהפקיעו את אדמותיהם. כך, למשל, אישר בית המשפט המחוזי בבאר שבע את הריסתו של כפר בדואי לא מוכר, כדי לפנות שטח להרחבת יישוב הווילות עומר.

פירומניה במזרח-ירושלים

"תוכניות הבנייה החדשות בשכונת שייח ג'ראח בירושלים המזרחית, בלב שכונה ערבית מובהקת, הן לא פחות מפירומניה, ממשחק באש" – התריע ח"כ **דב חנין** (חד"ש) בדיון במליאה (22.7).

ירושלים, ציין חנין, היא המקום הרגיש ביותר הן מבחינת היהודים והערבים והן מבחינה בינלאומית. אך בתוכנית לבנייה בשייח ג'ראח נוסף גם המימד של מעורבות של גורמים קיצוניים כמו מיליונר הקזינו מוסקוביץ', המהמר על העתיד של כלל הישראלים.

בהקשר זו הוקיע חנין את ההונאה שבקביעת נתניהו, לפיה, גם הערבים יכולים לבנות במערב ירושלים. לפי הכללים של מינהל מקרקעי ישראל, הדגיש חנין, רק אזרחים ישראלים, או כאלה הזכאים לעלות לפי חוק השבות(יהודים), רשאים לקנות ולבנות בירושלים המערבית.

אבטלה ואינפלציה מכות בעובדים

ח"כ מוחמד ברכה העלה במליאת הכנסת את שאלת המחיר החברתי הכבד שגובות האבטלה והאינפלציה, ששיעוריהן עולים. המכות הלאה פוגעות בשכבות רבות, ולכן חיוני שכל הנפגעים ישלבו ידיים במערכה נגדן.

בית המחוקקים

פטור לסטודנט מתשלום לביטוח הלאומי

ח"כ מוחמד ברכה (חד"ש) העלה בקריאה טרומית (22.7) את הצעת החוק שיזם בדבר מתן פטור לסטודנטים מתשלום דמי ביטוח לאומי. ברכה נימק זאת בכך, שסטודנטים משלמים כשהם אינם עובדים ויש להם הוצאות רבות, והוסיף, שחשוב להקל על סטודנטים משכבות מוחלשות.

נוכח התנגדות הממשלה להצעת החוק, סוכם כי הנושא יועבר לדיון בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

גמלה - לחשבון משותף של שני בני הזוג

ח"כ דב חנין העלה בקריאה טרומית (22.7) הצעתך חוק שיזם, ואשר נועדה לשים קץ לגישה הפטריאכלית, לפיה גמלה המיועדת לתא המשפחתי מועברת לחשבון בנק הרשום רק על שמו של הגבר, בתואנה שהוא ראש המשפחה. חנין מציע שהגמלה תועבר לחשבון משותף, או בחלקים שווים לחשבונות של שני בני הזוג.

תשובה והצבעה על הצעת החוק נידחו למועד אחר.

רציפות להצעת החוק "המזהם משלם"

מליאת הכנסת החילה בשבוע שעבר רציפות על הצעת החוק "המזהם משלם (אחריות אישית)", שיזם ח"כ חנין, ואשר אושרה בכנסת הקודמת בקריאה ראשונה.

חנין: "הטלת אחריות אישית על האשמים בזיהום ועל המרוויחים ממנו חיונית להגנת הסביבה והבריאות".

הצעת חוק הנכבה – אושרה בטרומית

ברוב קולות של 38 חברי קואליציה ובהתנגדות של 14 חברי אופוזיציה, אישרה הכנסת (22.7) בקריאה טרומית את הגירסה השנייה של "חוק הנכבה", שיזם ח"כ אלכס מילר ("ישראל ביתנו"). בין המתנגדים להצעת החוק – הח"כים של חד"ש, מרצ, בל"ד, התנועה האיסלמית, וכן הח"כים אופיר פינס, יולי תמיר ואיתן כבל מסיעת העבודה.

פותחים את הברז – ואין מים

הכיבוש מצמיא את תושבי הגדה המערבית

פותחים את הברז ואין מים – לא לרחצה וגם לא לשתיה, לא יום, לא יומיים אלא חודשים רבים בחום הקיץ. מאז חודש מרס השנה, זה מצבן של משפחות רבות בכפר קרוואת בניי זייד ושל תושבי הכפרים השכנים - כופור עין, רמאני, ונאבי סלאח, בסך הכל - כ-15 אלף נפש. תושבי הכפרים הצמאים יכולים לראות, מעבר לגדרות ההתנחלויות הסמוכות, דשאים ירוקים וממטרות מסתובבות. מצב דומה קיים בחלקים רבים של הגדה המערבית.

מאז הכיבוש ב-1967, הכיבוש הישראלי השתלט על רוב מקורות המים בגדה המערבית. אקוויפר ההר, ממנו מופקים מדי שנה 600 מיליון ממ"ק, נחשב "מאגר משותף", שישראל רשאית להשתמש בחלק ממנו. אך בפועל ישראל נוטלת 80% מהמים, ואילו למיליוני התושבים הפלסטינים מוקצית "מכסה" של 20% בלבד מהמאגר. מאגרי מים אחרים, כגון אלה המצויים בבקעת הירדן, מנוצלים גם הם בעיקר בידי ישראלים, בעוד שלפלסטינים נותרות כמויות מועטות בלבד.

הצריכה הממוצעת לנפש, לצרכים ביתיים ועירוניים, עומדת בישראל ובהתנחלויות על 235 ליטר ליום, ואילו בשטחים הפלסטיניים הכבושים - על 66 ליטר בלבד.

227,500 בני אדם חיים ב-220 כפרים פלסטיניים, שכלל אינם מחוברים לרשת המים. 190,000 פלסטינים נוספים מקבלים מים מרשת מים מצומצמת וחלקית.

הסכמי אוסלו הנציחו את השליטה הישראלית במקורות המים ובשאיבתם. הפלסטינים הניחו אז, כי מדובר בהסכם ביניים זמני, וכי לפי לוח הזמנים שנקבע תקום עד מאי 1999 מדינה פלסטינית בעלת שליטה במשאבים הטבעיים. אך זה, כידוע, לא קרה.

הכפר קרוואת בני זייד, הבנוי על צלע הר, הוא דוגמא בולטת למצב הקשה בהספקת המים. תושבים רבים, שלביתם לא מגיעים מים זורמים, נאלצים לרכוש מים המובאים במיכליות במחירים מופקעים – עד 40 שקלים לממ"ק מים, פי עשרה ממחיר המים בישראל או בהתנחלויות. ישנן משפחות בכפר, המוציאות עד מחצית הכנסתן החודשית על מים. מעין עבוד, שלפני הכיבוש סיפק את צרכיהם של תושבי הכפר, נמצא בשליטת "מקורות", ורק חלק קטן ממימיו מגיע אליהם.

לפי החוק הבינלאומי, אספקת מים בכמות מספקת לאזרחים הפלסטינים - לצרכים ביתיים, ציבוריים וחקלאיים – אינה "טובה" או "חסד" של שלטון הכיבוש. זו חובתו.

למסע המחאה נגד מדיניות ההצמאה של התושבים הפלסטינים חברו יחד ארגונים שונים, וביניהם - אנרכיסטים נגד הגדר, ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי, בת שלום, גוש שלום, הוועד הישראלי נגד הריסת בתים, הוועד הישראלי נגד עינויים, המרכז לאינפורמציה אלטרנטיבית, חד"ש, יש גבול, מרצ, מק"י, סדאקה-רעות, קואליציית נשים לשלום ורופאים למען זכויות אדם.

הארגונים מתכננים מסע מחאה, הכולל הבאת מיכליות מים לכפר קרוואת בניי זייד, ביום ששי, 7 באוגוסט. פרטים יפורסמו.

המחאות למימון מסע המחאה ניתן לשלוח לפקודת "מטה הקואליציה" ת.ד. 1335, כפר-סבא, 44113, או לחשבון מס' 119442 בבנק הפועלים סניף 679, טשרניחובסקי, כפר סבא.

גם הפרטה, גם גזענות

בהעדר רוב לקואליציה, משכה הממשלה בשבוע שעבר את הצעת החוק בדבר הפרטת קרקעות המדינה. אך הנושא לא ירד מעל סדר היום.

בדיון שקדם להצבעה שנדחתה בסופו של דבר (20-21 ביולי), הסבירו חברי כנסת בסיעת חד״ש את התנגדותם הנחרצת להצעת החוק הממשלתית בדבר הפרטת קרקעות, המוחזקות בידי מינהל מקרקעי ישראל.

ח״כ **דב חנין** ציין, כי יש מקום לרפורמה, שתהפוך את מינהל מקרקעי ישראל, החולש על 93% מהקרקע בישראל, למחויב יותר לכל הקבוצות באוכלוסייה ולשקוף יותר בהחלטות. אך הצעת החוק הממשלתית פועלת בדיוק בכיוון ההפוך, ומחוללת שינוי מהותי ביותר בהליך של דיון מהיר.

נקודת המוצא של הרפורמה הממשלתית היא, שקרקע הוא מוצר כלכלי, שייעודו היחיד – רווח לבעלים הפרטיים. זו תפיסה ניאו-ליברלית, שנועדה לחלק מחדש את העושר בחברה, ובמקרה זה – בקרקע, כך שתתאפשר צבירת הון קרקעי בידי קבוצה קטנה של אנשים.

צבירת הון קרקעי, ציין חנין, עומדת בסתירה לחוק יסוד מינהל מקרקעי ישראל, שאסר על העברת בעלות על קרקע מידי המדינה לידי אנשים פרטיים. אך תוך כדי פגיעה במשטר החוקתי, קובעים שינוי בחוק יסוד באמצעות חוק רגיל.

הרפורמה הממשלתית גם מסמיכה גוף שאינו נבחר, רשות מינהלית, לקבוע למי מעבירים ולמי מוכרים. ההרכב של ״מועצת מקרקעי ישראל״, שתוקם לפי החוק,הוא אבסורדי: 8 נציגי ממשלה ו-8 נציגי הקרן הקיימת. אין במועצה נציגות לציבור הערבי, לפריפריה, לארגונים סביבתיים וחברתיים – והם יכריעו בגורל הנכס הציבורי החשוב ביותר. נוסף לכך, לא נמסרו פרטים על החלפות קרקע מתוכננות בין הממשלה לבין הקרן הקיימת.

אחד הסיכונים הגדולים ברפורמה הממשלתית הוא, שהצעת החוק תאפשר להעביר לאנשים פרטיים בעלות לא רק על שטחים בנויים, אלא גם על שטחים פנויים, שטרם בנו עליהם. זו בעצם הפרטה לבעלי הון, בעוד שהציבור הערבי, הסובל ממצוקת קרקע קשה, לא יקבל קרקע.

ליבת הרפורמה – שינוי משטר הבעלות

ח״כ **חנא סוייד** הדגיש, כי הרפורמה המוצעת היא עסקת המקרקעין הגדולה ביותר שנעשתה אי פעם בישראל. סוייד חישב ומצא, כי במחיר ממוצע של 50 אלף דולר לדונם קרקע עירונית, הערך הכולל של הרפורמה הוא 50 מיליארד דולר לפחות. ולדיונים ברפורמה בעלת משמעות כזאת הקציבו חודשיים ימים בלבד.

ליבת הרפורמה, ציין סוייד, היא שינוי משטר הבעלות. הטענות לגבי הבירוקרטיה במינהל הן כיסוי לדבר המהותי, שכן במקום מינהל מקימים עכשיו רשות, שבה יעבדו אותם פקידים. גם סיפור המרפסת, שבו נפנף נתניהו, הוא אחיזת עיניים. כדי לסגור מרפסת צריך אישור של ועדת התכנון והבנייה העירונית ואין בעיה לעשות אצל המינהל היוון של דמי השימוש בקרקע.

המבנה הנוכחי של הבעלות על הקרקע בישראל

93% מהקרקע הן קרקעות מדינה, המוחזקות בידי מינהל מקרקעי ישראל, הכוללות גם 15% מהקרקע שהיא בבעלות הקרן הקיימת.

3.5% מהקרקע – קניין פרטי של יהודים.

3.5% מהקרקע – קניין פרטי של ערבים.

סוייד הצביע על הדיסהרמוניה בין הרפורמה המוצעת לבין חוק התכנון והבנייה ופסיקת בג״ץ לגבי השימוש בקרקע שהפקיעה הממשלה מאזרחים. החוקים ששימשו להפקעת קרקעות, אוסרים על הממשלה את מכירתה של קרקע מופקעת, ומתירים רק את החכרתה. באותה רוח פסק גם בג״ץ. אך לפי הרפורמה הממשלתית, המדינה עושקת את בעלי הקרקע, שאדמתם הופקעה בעצם מכירתה לאנשים פרטיים. כך, למשל, תאפשר הרפורמה למכור קרקעות של בדואים בנגב, שהם הבעלים המנהגיים, וזאת שעה שמתנהלים תהליכי הסדר. היא גם תאפשר את מכירתם של מיליוני דונמים קרקע של פליטים ערבים, נפקדים או נוכחים.

בהתייחסו להסכם בין הממשלה לקרן הקיימת, הצביע סוייד על כך, הקרן הקיימת תעביר לממשלה קרקעות שהיא מחזיקה במרכז הארץ, ותקבל בתמורה קרקעות בנגב ובגליל. ומאחר שאדמות הקרן הקיימת אפילו אינן מוחכרות לערבים, ברור שעיסקה זו תחנוק עוד יותר את היישובים הערביים.

"טובת הציבור" התגלגלה ל"טובת ההון"

ח״כ **מוחמד ברכה** הוקיע בדבריו את הניסיון של הממשלה לבצע מחטף של מכירת קרקעות המדינה במסווה של רפורמה.

רוב קרקעות המדינה הופקעו בשעתו מהאזרחים הערבים באמצעות חוקים שונים. כך, למשל, חוקק חוק בדבר האפוטרופוס לנכסי נפקדים, האמור לשמור על הקרקעות, שבעליהם הערבים אינם נמצאים, או שהם נפקדים-נוכחים. ההפקעות נעשו ״לטובת הציבור״, אך לאחר שחלפו חמישים שנה ויותר, ובקרקע לא נעשה שימוש, במקום להחזירה לבעליה – הממשלה מתכננת עכשיו למכור אותה למרבה במחיר, לקרטלים כלכליים ולבעלי הון.

ברכה ביקר את ההתנהלות הגזענית של מינהל מקרקעי ישראל. אך התנהלות זו לא תיפסק. אולם, כאשר הקרקע מוחזקת בידי המדינה, ישנו סיכוי למאבק ציבורי למען צדק חלוקתי, בעוד שקרקע מופרטת יוצאת מתחום הדיון הציבורי.

הרפורמה הממשלתית בדבר הפרטת הקרקעות, ציין ברכה, מתעלמת ממצוקת היישובים הערביים, שאין להם יותר קרקעות לבנייה או להקמת אזורי תעשייה.

ברכה סיכם, כי כל ממשלות ישראל שירתו את ההון הגדול, הזר והמקומי. הרפורמה בקרקע, שיזמה ממשלת נתניהו היא בעצם ביטוי אמיתי של אותו שירות להון.

היכן גופתו של סיומה?

החודש לפני 68 שנה, קצינים יהודים בבולשת הבריטית עינו למוות את סיומה מירוניאנסקי, מזכיר סניף ת"א של המפלגה הקומוניסטית.

הקומוניסטים בפלשתינה נרדפו, נכלאו, ועונו בידי השלטון הבריטי מתחילת שנות ה-20 ועד 1942. ב-7 ביולי 1941, תפסו קציני משטרה יהודים, שעבדו בשירות הבולשת הבריטית, את **סיומה מירוניאנסקי**, מזכיר סניף ת"א של המפלגה. בחקירתו במטה הבולשת (CID), ששכן ברחוב יפו-ת"א, הוא עונה כה קשה, שגופו לא החזיק מעמד. ישנן עדויות שנרצח במהלך החקירה, אך גופתו לא נתגלתה מעולם ואיש גם לא הודה ברצח.

לוקי זברק, שהיה פועל מתכת, סיפר בשיחה ("זו הדרך", 7.7.1966), כי התוודע לסיומה בשנת 1937 באמצעות חברת מפלגה בשם ברכה, שעבדה עמו כפועלת במפעל פלאלום. ברכה הביאה אותו לדירה קטנה במרתף. רעייתו של סיומה, קלרה, סבלה אז מכוויות עקב תאונה. ברשותו של לוקי הייתה חבילת תחבושות (מצרך נדיר בימי המלחמה), שכן באותן ימים הרכיבו במפעל מכונה לייצור תחבושות. שם גם פגש את אליושה גוז'נסקי.

בפגישתם השנייה, אמר סיומה ללוקי, שרוצים לזרוק אותו מהארגון אנטיפא – ארגון דמוקרטי למאבק בפאשיזם. בארגון לגאלי זה פעלו גם חברי מפלגה, שבשל תנאיי המחתרת לא יכלו להזדהות כקומוניסטים. לוקי הבין מדבריו, שהוא קשור במפלגה. מאז נפגשו פעמים רבות במסגרת הפעילות המפלגתית.

לוקי זברק מתאר את סיומה כאיש רחב אופקים, שהיטיב לספר על המתרחש בעולם, כאדם רציני, הממעט לצחוק.

חנה זברק סיפרה בשיחה שפורסמה ב"זו הדרך", כי הייתה המקשרת בין החברים שהסתתרו בביתה לבין סיומה, ולכן פגשה אותו מדי יום והעבירה לו חומרים מפלגתיים.

אסתר זילברברג, שהייתה נשואה לאליושה גוז'נסקי, סיפרה באותה שיחה, כי סיומה עלה מרומניה עם רעייתו קלרה בשנות ה-30. אליושה ואסתר הכירו את סיומה בארגון אנטיפא, שהוזכר לעיל, אסתר הטיבה להכירו שכן היה בן בית בביתה. שמו המחתרתי של סיומה היה "אריה". סיומה עבד לפרנסתו כפועל בניין, אך מרבית השנה היה מובטל. כשנעצר ועונה למוות, ציינה, היה כבן 30.

אסתר תיארה אירוע, שבו היה מעורב סיומה: באחד הימים הוא הופיע בביתה עם שתי חברות ועם חומר שצריך היה לסלק. סיומה הבחין, כי ברחוב עומד קצין הבולשת **שטיינברג**, והוא החליט, שיש לשרוף את החומר באמבטיה. אסתר ביקשה ממנו שיעזוב את הבית, כי גם עשן יעורר חשד. אך סיומה התעקש לא לצאת מהבית, עד שנשרפה פיסת הנייר האחרונה. התנהגות זו, סיכמה אסתר, העידה על אחריותו לחברים ועל יכולתו לקבל החלטות. לכן כאשר ב-7 ביולי 1941, סיומה לא הביא את הכרוזים שהיה אמור להעביר, החברים הבינו מייד שמשהו קרה. ואכן קרה.

ביולי 1941, הדירה של לוקי ורעייתו חנה ברחוב נחמני 48 בת"א הייתה מקום מסתור להנהגת המפלגה, לרבות לשמחה צברי, שברחה מהכלא הבריטי. כדי לא לעורר חשד ולהגן על החברים, חנה קיבלה חופשה מפעילות מפלגתית.

ב-7 ביולי, סיפר לוקי זברק, אמרה לו שמחה צברי, כי כבר כמה ימים אין קשר עם הדפוס, וכי חברים לא באו לקחת את החומר עבור השבועון "קול העם". לוקי ידע, שהדפוס המחתרתי של המפלגה נמצא בסביבות הבימה, אך לא ידע היכן בדיוק. נאמר לו, ללכת לביתו של סיומה, שהתגורר ברחוב ווארבורג. בדרכו לשם, שילם לוקי את התשלום החודשי לבעלי הדירה, שבה התגורר. כשהגיע לסיומה, קיבל לוקי מזוודה עם נייר עבור הדפוס. אך בעודו נושא את המזוודה, עצרו אותו ברחוב קינג ג'ורג' בלשים של המשטרה הבריטית, והעבירו אותו לתחנת המשטרה ברחוב אלנבי פינת הירקון. בחקירתו הוכה מכות רצח ועונה באמצעות מכשירים. בראש המכים היה קצין יהודי בשם שיף.

מאחר שלוקי לא נשבר, העבירו אותו למשטרת השחר. שם חקרו אותו כמה קצינים יהודים, שעבדו בשירות המשטרה הבריטית, וביניהם קצין בשם **שטיינברג**, שהתמחה באלימות כלפי קומוניסטים. בינתיים מצאו הבלשים את הקבלה על תשלום שכר הדירה. שטיינברג השתולל וצרח, כיצד לא שם לב, כי בשכנות לביתו מתגוררים קומוניסטים. בשלב זה הועבר לוקי זברק למטה הבולשת ברחוב יפו-ת"א. בעקבות הקבלה, צרו בלשים על ביתו של לוקי, ועצרו שבעה קומוניסטים, וביניהם - סיומה מירוניאנסקי, וגם הם הועברו למטה הבולשת.

על אשר אירע בחקירתו של סיומה ישנן כמה עדויות, אך הפרטים המלאים אינם ידועים. **מיכאל כהן**, שהועמד לדין בשנת 1948 בשל חשד שרצח את אשתו, סיפר בבית המשפט, כי ב-1941 עבד כמזכיר בבולשת הבריטית ביפו. כהן סיפר, כי שמע צעקות איומות מהחדר שבו נחקר סיומה, וכי כאשר פתח את הדלת – הוא ראה את הקצין שטיינברג ואחרים מכים את סיומה באגרופני ברזל, באלות גומי ובמקלות, ואת סיומה נופל מתבוסס בדמו. כעבור זמן קצר הוזעק רופא ערבי, שקבע את מותו של סיומה. כהן הוסיף, כי ראה שוטרים עוטפים את גופתו של סיומה בשמיכה ומעבירים אותה לטנדר משטרתי. למחרת איים שטיינברג על כהן, שלא יעז לספר מה שראה, והוסיף, כי מצווה היא להרוג את כל הקומוניסטים.

בוועדת החקירה הממלכתית לחקר מותו של סיומה מירוניאנסקי, שהוקמה בסוף 1948 לפי דרישתה של מק"י, העידו רבים, וביניהם לוקי זברק. לוקי תיאר את העינויים הקשים שעונו הוא וחבריו הקומוניסטים במטה הבולשת.

עד אחר שהעיד בפני הוועדה היה **ש. רוזנשטיין**, שהיה קצין חקירות במשטרה הבריטית. רוזנשטיין סיפר, כי נתבקש ביולי 1941 לחקור את מותו של סיומה. הוא קיים שיחה עם וילקינס, מפקד המשטרה, שסיפר לו, כי הזהיר את הקצינים היהודים שלא יגזימו בהכאתו של סיומה. וילקינס גם אמר לרוזנשטיין, כי גופתו של סיומה הושלכה לים. אולם, כאמור, הגופה לא נמצאה מעולם.

האינטרנט כאמצעי להפצת שינוי פוליטי

מה מלמד הניסיון של האירועים באירן שלאחר הבחירות?

מאת **ערן הדס**

רשת האינטרנט, שהחלה כפרויקט מחקר של משרד ההגנה האמריקאי, התפשטה והתעצמה. היום נהוג לומר, שהמהפכה שגרמה רשת האינטרנט מובילה למימוש חזון "הכפר הגלובלי", שניסח העתידן מרשל מקלוהן. מהפכת המידע גורמת לכך, שפריטי מידע רבים, ובעיקר אירועים בעלי משמעות גלובלית, מופצים באופן מיידי דרך האינטרנט לרחבי העולם. מעבר לפוליטיקה הסמויה, החבויה ביחסי הכוחות שנוצרו ממבנה הרשת ומאופיה, נרשמו לאינטרנט כמה הישגים בתחום השינוי החברתי והמדיני, אפילו בנסיונות הפיכה.

"מהפכת הטוויטר" היא כינוי לסדרת מאורעות שהתרחשו באיראן לאחר שפורסמו שם תוצאות הבחירות האחרונות. ספירת הקולות הציגה יתרון משמעותי לנשיא המכהן אחמדינג'אד, גם באזורים עירוניים, לרבות בטהרן, בהם שררה תחושה עמוקה של רוב לאופוזיציה.

בשבת של שבוע הבחירות, החלו המונים לנהור לרחובות ולהפגין, וכבר אחר-הצהריים נלוו להפגנות היבטים אלימים. בתגובה, משטר האייתולות החל לחסום קווי טלפון, לנטרל מסרוני אס.אם.אס, להצר את צעדיהם של העיתונאים הזרים, וגם לחסום גישה לחלק מאתרי האינטרנט. אך להפתעת ראשי המשטר, "חומת המידע" שהקימו - נפרצה.

טוויטר הוא אתר (או רשת חברתית), המאפשר למשתמשיו לפרסם באינטרנט במהירות הודעה שאורכה אינו עולה על 140 תווי מחשב. למעשה, האתר מאפשר לפרסם מסרון (אס.אם.אס) לכל העולם. המעלה הגדולה של האתר היא היכולת של משתמשים אחרים לחפש בו מילות-מפתח, ולקבל מיידית את כל ההודעות המכילות אותן.

אלפי איראנים השתמשו בשירות של טוויטר, כדי לפרסם הודעות עדכון על המצב, וחבריהם מעבר לים עקבו בזמן-אמת אחר ההתרחשויות באמצעות החיפוש.

לפי דיווחים, ממשלת איראן ניסתה לחסום את טוויטר (וגם את פייסבוק) עוד לפני הבחירות, בתואנה, כי נעשה באתר שימוש אסור לטובת תעמולת בחירות. ואולם, האיראנים השתמשו באתרי תיווך (פרוקסי) דרך חברים וקרובי משפחה ברחבי העולם, כדי לגשת לטוויטר ללא ידיעת השלטונות. ניסיון ההפיכה אמנם לא צלח, אך העם האיראני ושאר העולם למדו להכיר את כוחו של האינטרנט ככלי לשינוי, הנתון בידיו של הציבור.

הדוגמא של איראן מייצגת, אך אינה ייחודית. בקישינב, בירת מולדובה, שיחת בית-קפה שגרתית ביום שלאחר הבחירות באפריל 2009, הביאה את נטליה מוראר, צעירה בת 25, לפתיחתה של חזית טוויטר מולדובית. קריאתה של מוראר להפגנה כינסה 20 אלף איש סביב הפרלמנט. מוראר נעצרה, אך נערכה ספירה מחודשת של הקולות.

בארה"ב, המועמד הדמוקרטי לנשיאות, ברק אובאמה, זכה הן בבחירות הפנימיות במפלגתו והן בבחירות לנשיאות, כאשר חלק גדול מהקמפיין שלו מבוסס על נוכחות מסיבית ברשת האינטרנט ועל גיוס תרומות דרך האינטרנט. בבירת הקפיטליזם העולמי, שם הקנקן משחק תפקיד חשוב לא פחות מתכולתו, הקרין אובאמה לציבור תדמית של שינוי, והאינטרנט שימש בידיו כאמצעי להוכחת חדשנות. אובאמה שיווק את עצמו באמצעות קטעי וידאו ויראליים, שהוצגו באתר יו-טיוב, כינס כמעט 2.5 מיליון חברים ברשת פייסבוק, ויצר פער עצום בשיעור ההקלקות על באנרים בינו לבין המועמד המתחרה, מקיין.

מוטב שנשכיל להבין, כי גם אצלנו ניתן להשתמש באינטרנט לשינוי חברתי ופוליטי. מהלך כזה כבר נעשה בקמפיין של ח"כ דב חנין לראשות עיריית תל-אביב-יפו. תומכיו של חנין שיפרו רבות את מידת החשיפה שלו ואת מידת התמיכה בו, תוך שימוש בבלוגים וברשתות חברתיות.

במקומות בהם עורמים מכשולים על חופש המידע, האינטרנט הוא מדיום, המאפשר בקלות יחסית ערוץ מידע אלטרנטיבי לרעיונות חדשים ומהפכניים.

דורשים להקים ועדת חקירה לאירועי מלחמת עזה

30 סופרים, אמנים ואנשי אקדמיה פירסמו בשבוע שעבר מודעה, הקוראת להקים ועדת חקירה לאירועי מלחמת עזה. במודעה נאמר, בין היתר:

עדויותיהם של עשרות לוחמי צה"ל, שהשתתפו במלחמה בעזה, פורסמו לאחרונה על ידי הארגון "שוברים שתיקה", והן חושפות תמונה קשה. מדברי הלוחמים עולה, שאזרחים חפים מפשע נפגעו גם כאשר לא נשקפה כל סכנה לחיי חיילי צה"ל; שהצבא עשה שימוש בירי פצצות זרחן לעבר שטחים בנויים; שהונהגה מדיניות פתיחה באש מתירנית; ושאזרחים חפים מפשע שימשו "מגינים אנושיים". העדויות סותרות את הצהרותיו של סגן הרמטכ"ל, האלוף דן הראל, שאמר לאחר פרסומן של מסקנות חלקיות מהתחקירים שערך צה"ל: "לא מצאנו ולו מקרה אחד, בו חייל ישראלי פגע באופן מכוון באזרחים חפים מפשע". הפער בין ההצהרות הרשמיות לבין התמונה הנחשפת בעדויות החיילים מחייב בדיקה יסודית.

מי ששלח את החיילים לקרב, מחויב כעת להתייחס בכבוד ובכובד ראש לדבריהם – מדגישים החותמים.

על הדרישה חתומים: גל אוחובסקי, שולמית אלוני, רני בלייר, אורנה בנאי, אסף גברון, פרופ' דפנה גולן, יהונתן גפן, דוד גרוסמן, נורית גרץ, יעל דיין, רות דיין, רמי הויברגר, אריאל הירשפלד, פרופ' אלון הראל, נתן זך, פרופ' שמעון זנדבנק, פרופ' נעמי חזן, עמיר לב, חגי לוי, רונית מטלון, סמי מיכאל, פרופ' אבישי מרגלית, עמוס עוז, ארי פולמן, איתן פוקס, יהושע קנז, אורלי קסטל בלום, יהודית קציר, יהודית קרפ, יוסי שריד.

עובדי נמל חיפה: לא להפרטה

ועד העובדים של נמל חיפה פתח במאבק נגד ראש עיריית חיפה, יונה יהב, ונגד הוועדה הבין-משרדית להכנת תוכנית "חזית הים העירונית חיפה", בראשות מנכ"ל משרד הפנים אריה בר.

יו"ר ועד העובדים בנמל, **מאיר תורג'מן**, שיגר מכתב לשרי האוצר והתחבורה, בו הודיע כי אין בכוונת העובדים לשתף פעולה עם הרפורמה, שעיקרה - הפרטת הנמל באמצעות הנפקה של 15% ממניות חברת הנמל ב-2010.

תורג'מן מאשים את הממשלה בהתעלמות מוחלטת מגורלם של מאות עובדי הנמל ושל אלפי המתפרנסים הנוספים במעגל השני והשלישי מהפעילות הנמלית בחיפה. הוא הדגיש, כי התוכנית שבה מדובר מהווה הפרה בוטה של ההסכם הקיבוצי, שנחתם ב-2005 ומאיימת בפיטורי עובדים.

עיצומים בביטוח הלאומי

עובדי הביטוח הלאומי פתחו בעיצומים, במסגרתם לא יקבלו קהל ולא יענו לטלפונים בכל הסניפים. העובדים במשרד הראשי לא יטפלו בדואר ולא יקיימו פעולות גביה. העובדים הסכימו, כי הוועדות הרפואיות יתקיימו כסדרן.

המועצה הארצית של עובדי הביטוח הלאומי החליטה על פתיחת העיצומים במסגרת סכסוך העבודה, שהכריזה ההסתדרות. העובדים מוחים על סירובו של האוצר לספק כוח אדם מתאים, שיתמודד עם העלייה במספר הפונים לביטוח הלאומי בעקבות המשבר הכלכלי וגל הפיטורים.

משנת 2003, פרשו מעבודתם במוסד 450 עובדים, אך לא נקלטו עובדים חדשים. במקביל, חל גידול במטלות כתוצאה מתוספת של 30% במספר התביעות לדמי אבטלה. בנוסף, בתחילת חודש אוגוסט צפוי להיכנס לתוקפו "חוק לרון" המאפשר גם לנכים עובדים לקבל קצבת נכות מהביטוח, ובעקבותיו יהיו אלפי פניות נוספות.

ירון צרפתי, יו"ר ועד העובדים הארצי של הביטוח הלאומי, האשים את פקידי האוצר והנהלת המוסד בסחבת מתמשכת וברצון לפגוע בעובדים, הכורעים תחת הנטל ואינם מסוגלים לתת שירות ראוי למבוטחים.

כבר למעלה משנה מתנהל משא-ומתן בין ועד העובדים לבין פקידי האוצר והנהלת הביטוח הלאומי, אך הוא לא הניב תוצאות. לכן החליטו העובדים לנקוט עיצומים.

הסכם חדש בבנק אוצר החייל: 4% תוספת שכר לעובדים

בתום סכסוך עבודה שנמשך שלושה חודשים ושביתה בת שעתיים, נחתם בשבוע שעבר הסכם עבודה חדש עם עובדי בנק אוצר החייל, המבטיח להם תוספת שכר של 4% ומענק של חצי משכורת.

איציק נעמן, יו"ר ועד העובדים, הוסיף, כי ההישג החשוב ביותר שהשיגו העובדים הוא הבטחה של הנהלת בנק אוצר החייל, כי תישמר עצמאותו ביחס לבנק הבינלאומי, שרכש את אוצר החייל לפני שלוש שנים. בהסכם הרכישה התחייב הבנק הבינלאומי לשמור על עצמאותו של בנק אוצר החייל למשך 5 שנים. נעמן הבהיר, כי הובטח להם כעת, שגם לאחר תקופה זו, לא יעברו מחלקות של אוצר החייל אל הבנק הבינלאומי. "זה לא כתוב במפורש, אבל זה מה שנאמר לנו. בכתב הובטח שיישמרו כל הזכויות שלנו", הוסיף נעמן.

הפגנות עניים בדרום אפריקה

הסלמה בהפגנות של אלפי תושבי עיירות עוני, במחאה על מחסור בשירותים בסיסיים, כגון מים ודיור, מתרחשת בימים אלה בדרום-אפריקה. מפגינים בפאתי יוהנסבורג חסמו כבישים ויידו אבנים לעבר שוטרים, שהגיבו בגז מדמיע ובירי קליעי גומי. יותר ממאה בני אדם נעצרו במחאות, שפרצו גם בקייפ המערבי ובצפון-מזרח המדינה. תושבים התבצרו באדמות חקלאיות במחאה על פינוים מיישוב זמני, בו גרו.

המחאות מגבירות את הלחץ על הנשיא **ג'ייקוב זומה**, שבטרם עלה לשלטון לפני שלושה חודשים, הבטיח שממשלתו תעזור לעניים. בשיחה עם כתב העיתון "הומניטה", פייר ברבנסי, מסרו ראשי המפלגה הקומוניסטית של דרא"פ, כי "הם מבינים את הזעם שהצטבר בקרב ההמונים". הם ציינו, כי האתגר איננו רק פוליטי מיידי, אלא גם לטווח ארוך: "חייבים לשנות מן היסוד את כללי המשחק של הקפיטליזם, שהוא השורש לעוני ולאפליה החברתית".